

PETROZSÉNY és VIDÉKE

TÁRSADALMI, KÖZGAZDASÁGI és VEGYES TARTALMU HETILAP. — MEGJELNIK MINDEN VASÁRNAP REGGEL.

A lap előfizetési ára:

Egy negyedévre 2 kor.
Fél évre 4 .

Egész évre 8 kor.
Egyes szám ára 20 fil.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Petrozsény és Vidéke” szerkesztőségéhez; az előfizetések pedig a kiadóhivatalhoz küldendők.
Hirdetések, valamint nyilttéri közlemények mérsékelt áron számíttatnak.

Az ítélet.

A dévai kir. törvényszék, mint büntetőbíró-ság a múlt évi petrozsényi bányász-sztrájk izgalmainak hatása alatt a hatóság és magánosok ellen elkövetett erőszak miatt Ófelsége a király nevében ítélkezett a tettesek fölött. A kir. törvényszék figyelembe vette a bérharc izgalmaival, tettesek beismerését, büntetlen előéletüket, szóval az enyhítő körülményeket s a lehető legenyhébb büntetést alkalmazta.

Szorongva néztek a számadásra vont terheltek a bányatársulat magatartása elős meghatottan győződtek meg arról, hogy a sértett munkaadó atyai jóindulattal viseltetik irántuk. Midőn a törvényszéki elnök felhívására Henrich Viktor bányagondnok kijelentette a bányagazgatóság részéről, hogy vádlottak megbüntetését nem kívánja, indoklása a szerető atya kéréseként hatott, aki megtevélyedett gyermekének megbocsájt, sőt részére bocsánatot kér.

Ennél szebb, ennél hatásosabb védőbeszéd nem is képzelhető. És nem is tévesztette el hatását, amennyiben:

A dévai kir. törvényszék, mint büntető bíróság a hatóság és magánosok elleni erőszak, továbbá súlyos testisértés büntetével vádoltak közül, miután a kir. ügyész a vádat elejtette, felmentette: Tyok Irimie, Gavrilla Demeter, Czane György, Kincses György, Kristály András, Münich Antal, Tili Ferencz, Kiss István, Kelemen Máté, Szgyira Miklós, Donadini József, Baki Károly és Krisán Alexandru vádlottakat.

Felmentette továbbá a Büntetőtörvénykönyv 326 §-a alapján. Henz Dániel, Vass Sándor, Dán Péter, Simó Elek, és Madaras György vádlottakat.

Háromhavi börtönre ítélte: Kovács Mihályt és Buturus Andrást, amit a vizsgálati fogsággal kitöltöttek, továbbá hason minősítéssel:

Egyhavi fogházra ítélte a Btk. 165 §-a alapján: Szteneszkú Pál, Biblia Ferencz, Iszlai Albert, Katona Sándor, Kovács Béla, Krakovszky József-et.

20 napra ítélte: Rusenyák Ferencz, Mogosán Ábrahám, Mogosán Péter, Anda Rezső, Nyegru Makavei, Radács József, Takács Samu, Szakács Frigyes, Kelemen Miklós, Kovács György és Vilhelm János-t.

10 napra ítélte: Virtok Sándor, Virtok Petru, Csukur János, Kailing Rudolf, Kerl Ferencz, Ignát Juon, Lop Herman, Plunder Róbert, Szakács Ferencz, Kovács Lajos és Kristály Józsefet a Btk. 177 §-a alapján.

Gulácsy Mihály, Kacsóh László, Gyanka György, Gergely Márton, Kósa Sándor és Greisler János szökésben levő terheltek ellen nyomozó levelet bocsájt ki s letartóztatásuk esetén Dévára fog velük a főtárgyalás megejteni. Az ítéletben mind megnyugodtak. — Jogerős.

Hogy mennyire enyén alkalmazta a kir. törvényszék a törvény büntető rendelkezését, annak mérlegelése okából utalunk a minősítés és büntetésnél alkalmazott törvényszakaszok rendelkezésére. A Btk. 165 §-a szerint:

„Hatóság elleni erőszak büntetett követi el, és három évig terjedhető börtönnel büntetendő az is: a ki valamely hatóságnak küldöttségét, választmányát, bizottságát, hivatalnokát vagy más közegét, vagy a küldöttség, választmány, bizottság, valamely tagját, vagy közegét a törvény, vagy a hatóság meghagyásának végrehajtásában, erőszak vagy veszeljes fenyegetés által akadályozza, vagy valamely intézkedésre kényszeríti, vagy pedig hivatalos eljárása alatt tettleg bántalmazza.

Ugyanezen büntetés alkalmazandó, ha a cselekmény a fennebb megjelölt testületek vagy személyek védelmére rendelt vagy megjelent személyek ellen követik el.”

A Btk. 177. §-ában ütköző „magánosok elleni erőszak vétségét követi el, és hat hónapig terjedhető fogházzal büntetendő: a ki a munkabér fölemelése vagy leszállítása végett, valamely munkás, vagy munkaadó ellen erőszakot követ el, azt szóval vagy tettel bántalmazza, vagy erőszakkal fenyegeti.

Ugyanezen büntetés alá esnek azok is, a kik gyárak, műhelyek, vagy azon helyiségek előtt, a hol munkások dolgoznak, vagy a munkaadó, munkavezető lakása illetőleg tartózkodási helye előtt összecsoportosulnak a végett, hogy a munka megkezdését vagy folytatását megakadályozzák, vagy pedig a munkásokat a munka elhagyására bírják.”

Saját beismerésük szerint a hivatkozott szakaszokba ütköző cselekményt követték el az elítéltek. Az ítéletbe tehát annál inkább megnyugodhattak, mert a büntetés nem megbecstelenítő, de a jogrend megsértése megtorlatlanul nem maradhatott.

Azt hiszszük, hogy ez az ítélet intelmül szolgál arranéze, hogy jövőre törvénytelen cselekedetre csábíttatni nem engedik magukat.

A bányagazgatóság már azzal bizonyítékát adta, hogy eltévelyedett alkalmazottjainak megbocsájt, hogy őket a munkába visszafogadta s hogy részükre s övéik részére biztos és tisztességes keresetforrást nyújtott, azzal pedig, hogy a főtárgyaláson oly hathatósan védelmükre kelt akkor, midőn a felbujtók, az izgatók magukra hagyták, annak adta bizonyítékát, hogy ha van sérelmük, panaszkodunk, vagy indokolt kérésük, annak orvoslásáért, teljesítéséért forduljanak bizalommal a bányagazgatósághoz, hol mindenkor arról a jóindulatról győződhetnek meg, melynek ezuttal is fényes bizonyítékát tapasztalhattak.

„PETROZSÉNY ÉS VIDÉKE” TÁRCÁJA.

Mátyás király vendége.

Hát biz a nagyon régen történt. Szép Magyarországon Mátyás országolt akkor, az igazságos. Nagy volt a hírünk, nagy volt a becsületünk az egész világon. Ur és paraszt boldog volt egyaránt, mert a király egyformán osztotta mindenkinek az igazságot. Szerették is őt s ha háborút viselt akár törökkel, akár rabló csehekkel, seregeseitől siettek zászlója alá. Tudták, hogy győzni fognak s gazdag zsákmánnyal megrakodva térnek haza.

Elt ebben az időben Debrecen városában egy ember; neveztek pedig Persenezky Mihály urumnak. Fiatal ember volt még, a bajusztát épen hogy ki tudta sodorítani, mégis nagy volt az ő becsülete, nem egyébert, mert hogy nagy vagyont hagyott rá az édesapja. Olyan nagy tarab földet, hogy lóra ülven, egy teljes álló napig tartott, még körüljárta; három kőrtornács házat és egy fazék aranyat, a mely ott húzódott meg a hosszú láda fenekén, a tiszta szobában. Persenezky Mihálynak nem volt senkije, úgy állott, mint az ujjam. Mit csináljon ő e temérdek vagyonnal? Kifundálta bölcsen, hogy csináljat magának szép ruhát, zsebet teletömi pénzzel, aztán meglátogatja Budavárában a nagy királyt. És miért ne? Ha holmi rongyos vargát, ágról szakadt halászt olyan szívesen fogadott, csak ő neki sem néz el a feje fölött. Utóljára is ő Persenezky Mihály, a leggazdagabb ember Debrecenben és ha a király olyan hatalmas, hát ő is ur a maga szemetjén. Hej, ha beszélhetnék vele — gondolta magában — ha parolát adna: mint irigykednének rám Debrecenben! Talán még főbíró is lehetnék!

Ez a gondolat aztán nem hagyta nyugodni többé. Elszaladt a város leghíresebb szabójához, Czene József uramhoz s rendelt nála egy drágalatos öltözetet. Fekete bekeset ezüst gombbal és fekete dományt ökölnyi pitykével. Hadd lássa a király, hogy nem valami jöttment, ágrólszakadt emberrel van dolga.

— Olyan ruha ez szót a szabó, mikor Persenezky próbakép magára öltötte, a milyent még a király is aligha látott. Bizony-bizony még az sem lehetetlen, hogy beleszeret a bekecsébe s elkéri öcsémuramtól.

Hát csak elindult Persenezky Mihály a nagy utra királyt látni. Szép, sárga paripán kocogott Buda felé s három nap leforgása után megállott a szőke Duna partján. Szétnézett: merre is lakhatik Mátyás király?

Nem kellett azt kérdeni senkitől, láthatta egyszerre, a kinek szeme van. A vén budai hegyen emelkedett egy hatalmas palota, karsu tornyokkal, ragyogó sárgaréz tetővel. Ki volna olyan nagy ur széles Magyarországon, hogy ilyen házban lakjék? Nem illet az mást, csak a magyar királyt.

Persenezky vállára vette a tarisznyáját, a lovát bekötötte egy vendégfogadó istállójába, aztán hetykén elindult a királyhoz vendégségbe. Ki se bontotta az elemősiát. Minek is? Majd megraktálja a királyt. A Duna partján egy öreg halász bóbiskolt csónakja mellett, ahhoz fordult.

— Adjon az Ursten jónapot, bátyám!

— Neked is, hasonlóképpen, édes öcsém!

— Nem vinne át engem csónakján a tulsó oldalra?

— Megtehetem a sok dolgom felől.

Megalkudtak ott rézpénzbe és hamarosan áteveztek.

Persenezky, mikor földet ért a lába, megkérdezte az öreg halászt:

— Mondja csak, bátyám, merre kell felmenni a várba?

— Itt ni — magyarázta az öreg. Ezen a gyalogösvényen baktass egyenesen, a míg egy márvány grádieshoz nem érsz. A márvány grádies egyenesen a királyi vár kapujához vezet. Isten megáldjon.

— Isten legyen vele.

— A halász visszakiáltott.

— Mi dolgoz van neked a várban?

Persenezky nagy önbizalommal felelt vissza.

— Hát csak meglátogatom a királyt.

Az öreg halász beült a csónakjába, aztán megcsóválta a fejét.

— Bolond ember lehet még ez is. Azt hiszi, hogy a királyt csak úgy szíre-szóra meg lehet látogatni, a mint azt a mesében hallotta. Nem tudja a boldogtalan, hogy a királynak király a barátja. De csak hadd menjen, majd észretér, aztán nem fog ezután olyan sokat hinni magáról.

Persenezky felment a gyalogösvényre. Ment, ment, de az ösvénynek csak nem akart vége lenni, a márványlépcsőt meg sehol se látta. A kanyargós, bokros uton mindjobban eltévedt s egy jó órai bandukolás után ismét csak ott találta magát, a honnan elindult: a Duna-parton.

— Enyje, enyje, mérgeledött, ez az öreg halász lóvá tett engem. Csak volna itt valaki, a ki utbaigazítana. Épen arra jött egy fiatal ember kopott, barna kötösben.

— Adjon az Isten!

— Adjon az Isten!

— Hova? hova?

Ha az ítéletből ezt a tudatot, ezt a tanulságot szűrjük le, akkor nem lesz megzavarva többé a munkaadó, és munkások között kívánatos és áldásos jó viszony.

Ugy legyen!

A petrozsényi iparostanonciskola.

A községi iparostanonciskola 1906—1907. évi értesítőjét kiadta Esztergályos Ágoston igazgató részletesen beszámoló az elmúlt tanév fontosabb mozzanatairól és a tényekre utalással kiemeli, hogy intézetünk hála az intéző körök pártfogásának és munkálkodásának, lassan ugyan, de fokozatosan fejlődik.

Az 1906. május havában újjalakult iparostanonciskolai felügyelőbizottság 1906. évi augusztus hó 25-én tartotta meg tanítóválasztó ülését Dénes Károly Hunyadvármegye kir. tanfelügyelő jelenlétében.

Ezen időben három évi időtartamra megválasztotta a bizottság igazgatóul: Esztergályos Ágoston főgimn. tanárt; iparostanonciskolai tanítóul pedig: Gaál János áll. elemi isk. tanítót, Lakner József főgimn. tanárt és Salló Károly áll. elemi isk. igazgatót. A kereskedelmi ismeretek tanítására pedig Földes Miksa, a „Petrozsényi Takarékpénztár“ titkára választott meg.

Az így részben újjalakult tanterület megkezdette működését.

A tanulók beiratása az 1906—1907. tanévre 1906. évi szept. hó 1, 2, 3. napjain történt. Bár az előadások a rendes időben kezdődtek meg, a bányászok között kitört erőszakos munkaszünet miatt igen kevés tanonc látogatta az előadásokat. A rendes mederbe az iskolalátogatás csak október elején jutott.

Az intézetben az előadás az év folyamán megskatizás nélkül folyt; a tanítás szervezeti szabályzatban előírt szünnapokon szünetelt. Ezenkívül kis iskolai ünnepséget tartott az iskola március 15-én és Rákóczi hánvainak hazahozatalakor, valamint április 11-én is méltatta a nap jelentőségét a tanulók előtt az osztálytanító.

Az intézet szellemi vezetésében ezen évben már az is nagyjelentőségű dolog volt, hogy az intézetnek mind a két rajztanítója az általános rajz tanítására az iparostanonciskolákra képesítve volt.

Felemlíti az értesítő, hogy Martonffy Márton m. kir. udvari tanácsos és országos iparoktatási főigazgató, kinek az intézet úgy is már sokat köszönhet, a Kolozsvárott tartandó szakrajztanfolyamra kiküldötte Lackner József iparostanonciskolai rajztanítót és az ugyanott tartandó közismereti tanfolyamra Gaál János iparostanonciskolai tanítót s lehetővé tette ezáltal egyrészt a rajz terén a vas-szakrajz előadását, az itt 50%-ra menő, ezen mesterséget űző tanoncok részére, másrészt a közismereti tanfolyam pedig lehetővé teszi, hogy az azt elvégző tanító a többinek is helyes irányt adjon a

tanoncok tanításánál felölelendő anyagra és esetleg a tanítás módszerére nézve is.

Utál arra, hogy a vallás- és közoktatásügyi Miniszter Nesnera Aladár szakfelügyelő helyett, akit hasonló minőségben máshová nevezett ki s az intézett iránt mindenkor jóakarót tanúsított, Straub Sándor felsőipariskolai igazgatót bízta meg az intézet feletti szakfelügyelettel.

Az új szakfelügyelő látogatása alkalmával megelégedését fejezte ki az intézet vezetése és a benne folyó munka felett. Kiemelte különösen a szabadkézi rajztanítás terén elért sikert. S ezen általa tapasztalt szép eredmény indította arra, hogy közbenjárását megígérje arra nézve, hogy itt a határszélen, hol az iskolának oly fontos feladat jut osztályrészül, önálló külön épület emeltessek az iparostanonciskola számára. A jelenben jól van az iparostanonciskola a főgimnázium épületében elhelyezve, de jöhet idő a közel jövőben is, hogy innen kiszorul, akkor azután a szépen fejlődésnek indult intézmény könnyen szétülhetik. Másrészt a vallás- és közoktatásügyi m. kir. Miniszter azon van, hogy „Tanonc Otthonok“ allitassanak fel. Ezt és az iparostanonciskola külön épületét — itt nálunk nem nagy költséggel meg tudná valósítani a magas kormány, mivel itt a felügyelőbizottság részéről feltétlenül odaadó és önzetlen munkásságára számíthat.

Maga a közoktatásügyi m. kir. ministerium is hozzájárult ahhoz, hogy az intézet könnyebben mozoghasson, amennyiben, a jelen tanévre 1200 korona államsegélyt engedélyezett. A fenntartási összeg más részét pedig Petrozsényi nagyközség viselte, mi annál is inkább méltánylandó, mivel a község jövedelem hiányában majdnem minden szükségletét pótdából fedezi.

Köszönettel emlékezik az értesítő, a „Petrozsényi Takarékpénztár Részvénytársaság“ról, mely a jelen évben is, mint fennállása óta minden évben 100 korona segélyt adományoz az intézetnek.

Az iskola felügyelő bizottsága mint minden tanévben, úgy a jelen iskolai év végén gyűjtést rendezett azon célból, hogy a részint az év végén rendezett munkakiallításra munkáikkal részt vett tanoncokat jutalmazza, részint, hogy a jó előmenetelű és szorgalmasan iskolába járó tanoncokat jutalomban részesítse, melyből az igazán csinos munkakiallításra részt vett tanoncok, egyáltalában pedig az összes tanoncok között a kiválókat jutalomban részesültek.

A kiállítás sikerét előmozdította az is, hogy Andreics János kir. bányatanácsos és bányai igazgató megengedte a Salgótarjáni Részvénytársulatnál alkalmazott tanoncoknak, hogy munkákat készíthessenek az évvégi kiállításra.

A tanoncok részint pénzt- és részint könyvjutalomban részesültek. 90 korona pénzt jutalmat osztott ki a bíráló bizottság a tanoncok között és 51 korona 65

fillér értékű könyvjutalmat. Ezen kívül minden érdekes kiállító „Dicsőítő Oklevelet“ kapott.

Az iparostanonciskola bevétele s kiadása 5260 kor. 63 fill. volt. A beírt tanulók közül volt az előkészítőben s I—III. osztályban 71 magyar, 6 német, 22 román, 1 lengyel. összesen 103.

KÜLÖNFÉLÉK.

Eljegyzés. Bretter Márton gyulafehérvári fakeskedő e hó 7-én eljegyezte Szűszer Bernát helybeli kereskedő leányát, Gizellát.

Köszönet nyilvánítás. A művelődők orsz. szöv. 47. ik kerület egyesülete június hó 30-án sikerült nyári táncmulatságot rendezett az övegyek és árva alapjának gyarapítása céljára a bányaaltiszi olvasókör helyiségeiben, mely nemes cél elérésében felülfizetésekkel a következő urak voltak szívesek támogatni: Graffius Vilmos 5 kor. Figuli Antal, Muntyán Tivadar, Ludvig Béla, Jazock Imre, Dékány Imre ifj. Maurusz Miklós, Grausam Karoly 2—2 kor. Tóbiás Márton, Zaharanszky Samu, Keszler Jakab 1.50—1.50 kor. Csucs Márkusz, Duffek József, Régeni József, Schierl József, Vind József, Hinkl Gusztáv, Irotka József, Kailing Károly, Slessinger N., Moldován János, Eisler Albert, Pokorny János, Jassek Ferencz, Györke Ferencz, Zaharanszky Jakab, Györke Gusztáv 1—1 kor. Kiknek ezért halás köszönetünket nyilvánítjuk, ugyszintén Pittner Sándor urnak, ki a rendezésben és a mulatság előkészítésében tevékeny részt vett, köszönetünket nyilvánítjuk. A művelődők országos szövetsége 47. kerület egyesülete.

Juliusi Vulkánban. F. hó 14-én d. u. 4 órakor fogja tartani a kaszinó szokásos júliussát. Ezt megelőzőleg választmányi és közgyűlés lesz. A közgyűlésen fogják megválasztani a lemondott Susnek pénztáros helyett a kaszinó új kaszirosát.

Juliusi. A vulkáni iskolás gyermekeknek év végén megígért, de az idő kedvezőtlen volta miatt elmaradt mulatságot vasárnap, július 7-én tartották meg. A nagyszámu gyermekcsereg és szülők zászlókkal és társulati zenekar vig. nótái mellett vonultak ki a Maderspach-fele koloniák felett levő ügyesen díszített táncbelyre, hol délután öt órakor minden gyermek virsliből és sörből álló uzsonnát kapott. Majd táncra perdült az apróság s egész estig mulattak a kis táncosok. Természetesen a táncban résztvettek a szülők is, kik a késő esti órákban a Haring-vendéglő tánctermében folytatták a júliussát. A gyermekek örömeiben részt vett Vulkán egész intelligenciája. Hogy a júliussal olyan kedélyes volt, az Vass társulati tanító érdeme, ki mindent elkövetett, hogy a gyermekek jól érezzék magukat.

A lapúnyi iparos ifjuság 1907. évi július hó 27-én az ev. ág. templom építése javára a Schaffer-fele vendéglő összes termeiben zártkörű táncmulatságot rendez, melyre felhívjuk az érdeklődők figyelmét.

— A várba igyekszem.
— Én is.
— Enyje be jó, legalább magával mehetek, én itt úgy sem igen tudom a járást.
— Hát hová való kegyelmed?
— Debrecen városába, felelt Persenezky önrztesen.
— És mi dolga van a várban?
— Meglátogatom a királyt.
A fiatal ember rábámult.
— A királyt?
— Azt hát.
— Tán ismeri?
— Nem láttam biz' én soh' se. De hiszen épen azért megyek, hogy meglássam s elmondhassam odahaza: beszéltem a királylyal, paroláztam is vele, hát úgy nézzen ezután mindenki a szemem közé.
— Egyszóval dicselkedni akar vele?
— Ugy van az barátom, hogy én nagy ur vagyok, a hogy rám néz. Van ezer köblös földem, három házam és egy fazék aranyam. Most még csak egy kis dicsőség, meg egy kis tekintély hiányzik.

— Nagy ur lehet az ur — válaszolta a fiatalember, a kinek láthatólag nem tetszett ez a henegecs — nem is igen merek magával szóbaállani. Pedig megakartam hívni magammal ebédre. Itt a Duna partján, a halász-csárdában, pompás az eledel.

— És mit akar ott ebédelni?

— Először is babot, disznócsülökkel.

Persenezky elfintorította az orrát s gögösen legyintett a kezével.

— Én az ilyesmit még nem eszem.
— Bizonyosan jobb eledelhez van szokva?
— Meghiszem azt, találja ki, hogy mi az én legkedvesebb eledelem?
— Husleves csiga-tésztával?
— Feljebb, barátom.
— Csirke, hosszú mártással?
— Még följebb!
— Ugyancsak válogatós lehet kegyelmed, csak nem a csuka mája? Az ugyan drága és finom falat. A király is azt szereti.
— Annál is feljebb!
— Ejha! Pástétom?
— Még egy icit-picit feljebb!
— Csak nem fácán madár?
— De bizony az. Végre eltatálta. Fácán-madár az én eledelem és tokaji bori iszom reá.
— Szép, szép... dünyögte a fiatalember.
— Ilyesmit én is ritkán eszem, pedig én a királyi udvarban lakom.

— Igazán? — érdeklődött Persenezky Mihály — és micsoda ott, ha nem illetlen a kérdésem, lovász?
— Feljebb — felelt most már az egyszerű köntösű férfi.

— Istálló-mester?

— Még feljebb!

— Pedig az már szép állás lehet. Magam is elválnám. Talán a csatlósok főnöke?

— Annál is feljebb!

— Fő-fő ajtonálló?

— Még feljebb!

— Udvarmester?

— Még egy icit-picit feljebb!
Persenezky most már megszeppent. Tyúháj, kutya-kutyánszky, ez a sehonnai nagy ur lehet.

— Várkapitány?

— No még egy kicsit feljebb!

Persenezkyt elfutotta a méreg. Nini, hiszen ez az ember engem bolonddá akar tenni. Haragosan rákiáltott tehát:

— Csak nem maga a király?!

— Végre eltalálta. Én Mátyás király vagyok.

Persenezkynek megremegett a térde, de azután csak elkezdett kételkedni.

— Kötelkedik velem kegyelmed?

— Nem én, Igazat mondtam.

— Hát így néz ki a király, mint maga?

— Így biz' a.

— Ilyen apró zömök termete van?

— Bizony.

— Így csára-hajszra áll a hajafürtje?

— Összezéllalta a szél.

— Ilyen csunya az orra?

— Nem az orr teszi az embert.

— Ilyen kopított ruha?

— És nem a ruha teszi az embert.

A gögös Persenezky ezt már nem állotta ki tovább. Elfutotta a méreg. Se szó, se beszéd, fülönfogta a királyt s elkezdte maga után húzni. Tehette, nagyon erős ember volt.

— Gyere csak, te gazember. Majd adok én neked, bolondot csinálni a becsületes emberből. Tudom én, milyen a király. Drágálatos posztóból van a ruhája,

— **Köszönet nyilvánítás.** Multi hó 29-én a lupényi kocszgyár alkalmazottai, a róm. kath. templom toronyóra alap javára jótékonycélú tánemulatságot rendeztek, mely alkalommal többen felülfizetésekkel is hozzájárultak, az anyagi siker előmozdításához. Aki nek ezuton is köszönetét fejezi ki a rendezőség. Felülfizettek: Strausz Ödön 1 kor, 50 fill. Flessler János 1 kor. Aschenbrenner Károly, Bogdán Károly, Dávid Antal, Eisen Elek, Gärtner Márton, Geczó Rezső, Hartlaner Jakab, Havelski N. Mak N., Malesányi József, Miska András, Proksa János, Sünger Rezső, Skorka Lajos, Szabó Sándor és Zaránd Gyula 50—50 fillér. János Péter 40 fillért.

— **Elszerencsétlenedett** a petrozsényi főgimnáziumnak egy szépreményű tanulója. A petrozsényi vasuti pályaudvaron 10—14 éves fiukat alkalmaztak a felburjázott gyom kiirtására. Boschetti Sándor 14 éves főgimnáziumi tanuló is beült napszámosnak. Nehány napig már ott foglalatzkodott. Reggelizni, ebédelni, vacsorázni otthon volt s így a szülők azt hitték, hogy barátainál tölti idejét. F. hó 5-én d. u 5 órakor ott gyomlált két sínpar között a pályaudvaron. Ugyanazon vágányon távolabb tolattak s nyugodtan foglalatzkodott egy magánosan állott üres teherkocsi közvetlen közelében. A rendezett kocsiakat azonban megszalasztották, vagy tovább tolatták, minek folytán az teherkocsi lökést kapott s a szerencsétlen ifjunak a kerekek mindkét lábát levágták. A 4—5 méterrel távolabb foglalatkodott fiuknak volt annyi idejük, hogy a kocsi elől félre ugorhattak. De azok is halálos veszedelemben forogtak. Boschetti Sándort a bányatársulati kórházba szállították, hol pár óra múlva meghalt, sirba vite vagonotalan agg szüleinek egyedüli reménységét. A közvélemény egyáltalán elítéli, hogy ott, a hol szüntelenül közlekednek gőzgépekkel s rendezik a vonatokat, gyermekeket alkalmaztak napszámos munkára s nem gondoskodtak kellőképen a veszély elhárításáról. Az ügyben folyamathat tetetett a fenytő vizsgálat. Mint értesülünk az elszerencsétlenült fia szegény öreg szülei az államvasutal szemben agg napjaikra remélt istápoljuk, támaszuk elvesztéseért kártérítési igényt támasztanak.

— **A puji önkéntes tűzoltók** ma tartandó tánemulatságára tudomásunk szerint Petrozsényből és e vidékről számosan átrándulnak Pujra.

— **Pár szó.** Bányatelepeken sok a részeg ember, az bizonyos. Nem esoda. Annyi szedett-vetett alak nem jöhet össze sehöl, mint épen ilyen helyen. Az alkoholizmus valósággal dühög a Zsilvölgyben is. És ez az oka annak, hogy uton-utfélen látunk elázott, toprongyos alakokat piszokban fetrengeni, sokszor félnapokig, kitéve annak, hogy kocsik gázolják el őket, valósággal megbotránkozására jó izlésű embernek. Ugy tudjuk, hogy kötelessége a rendőreinek ezt megakadályozni és ellenőrizni.

— **Elvi határozatok.** Iparigazolvány kiadása abból az okból, hogy valamely áru elárúsítása közszükségletet nem képez, meg nem tagadható. Kizárólag vásárokon való elárúsításra iparigazolvány nem adható. — Ügynökök arra szóló iparigazolvány és az ipartörvény egyéb rendelkezéseinek megtartása nélkül áruk eladásával iparszerűleg nem foglalkozhatnak. (1906. évi 24,752).

— A kávéháztulajdonosnak jogában állván kávéházi vendégei számára fagyaltot készíteni és kiszolgáltatni, ebből folyólag ahöz is joga van, hogy megrendelőinek fagyaltot kávéházon kívül is szolgálhasson. (3027—1906).

— A kúria legújabb döntése szerint az alkalmazott betegsége véletlen balesetnek minősítendő és főnöke köteles neki az öt megillető felmondási idő tartamára — betegség esetén is — a rendes fizetést kiszolgáltatni, de ha a betegség tovább tart a felmondási időnél, a szolgálati szerződés azonnal megszüntethető.

— **Kiránduló közönség figyelmébe.** Szurdukban a „Gambriusz“ vendéglőben minden vasárnap meleg és hideg ételek kaphatók, ugyszintén friss csapolású sör és jó bort.

— **Tisztességtelen verseny.** Van az ipar és kereskedelemben egyaránt, egy fájdalmas fekély. Egy piszkos elem, melynek mi sem kellemetlen, csak hogy gyors uton gazdagodhassék. Az efajta elem nem a versenyképes munka után kíván megélni. Az neki nehéz, mert mun-

kát-produkálni nem tud. A munka értékét nem ismeri, nem is akarja megismerni. A dolgozó iparos neki vagy eszköz, akinek verejékegyöngyeiből éldegél, vagy ellenfél, akinek elnyomását, megkárosítását tartja legfőbb üzleti feltételének. Nagy gyakorlata van annak kipuhatolásában, hogy vajjon mit tilt a törvény a tisztességes iparüzőnek? A törvényhozás gondoskodott a megrendelésgyűjtés tilalmáról. A tisztességes iparos és kereskedő már most azt gondolja, hogy megrendelést gyűjteni vidéken nem szabad. Pedig hát csak neki nem szabad! A fönt említett elem jobban van rajta, mint azelőtt, mert a törvénytiltelők a versenyterrről félrevonulván, megtisztult a levegő. A hatóság szeme nyitva lévén, ha egyik-másik huncutot mégis elesipi, az még azt is a saját javára könyveli el, mert tanult és tapasztalt. Most már vannak olyan firmák, amelyeknek az országban 15—20 helyen van iparigazolványuk — megrendelésgyűjtésre. És nem kell ám azt gondolni, hogy megrendelésgyűjtésre kéri az iparigazolványt, amire ugyis csak egypár hónapra van szüksége. A világért sem; tudják ők jól, hogy ilyet nem kapnak. Hanem vált egyszerre szabó, cipész és pl. fehérnemükereskedésre egy költségen egy közös igazolványt. A szabóság, cipész és fehérnemükereskedés azután igen szépen elfér egy udvari hónapos szobában. Persze, hogy nem készül ott se cipő, se ruha. Még csak raktáron sincs belőle. Hanem e helyett van három kollekciós-skatulyája s ezekkel dolgozik aszerint, hogy melyik üzletágban kíván keríteni; cipőben, ruhában, vagy fehér- és vászonneműben? Így játszik ki a törvényt, ilyen kerülő uton harácsolják el a helyi iparosok és kereskedők a megrendelést. Nálunk ilyen elődsiekről még nem szereztünk tudomást, de mert Petrozsény és vidéke igen alkalmas talaj az ilyen visszaélésekre, felhívjuk reá az érdekeltek figyelmét, hogy ha ilyen üzelmekről tudomást szereznek, az illetékes hatóságnál orvoslást keressenek.

SZERKESZTŐI ÜZENETEK:

Lucián Helyben: Verse szép és jó. Annyira, hogy ötven éves jubileumi számunkban fogjuk csak közölni. Reméljük, meg van elégedve?

Lupényi Tárcairo: Elkeseredését értjük. Tárcaja, mely a kosarakról szól, megható. Hogy nincs önnök nagyobb ellensége, mint a papír-kosár: borzadva olvastuk. Öngyilkosságra azonban ne gondoljon.

Vulkáni előfizető: Szívesen. Legyen szerencsénk.

K. urnak. Krividia: Ha jó és nem terjedelmes, szívesen közöljük. Tehát, ha jó és nem terjedelmes.

Dr. Kegyes Borszék: Fördői levelét jövő számunkban fogjuk közölni. Kérünk. Hogy éri magát Doktor ur?

„A javíthatatlan“. A cím jól van választva. A tartalom is javíthatatlan.

Felelős szerkesztő: **Zádory Károly.**
Kiadótulajdonos: **Figuli Antal.**

Mühle Vilmos

cs. és kir. udvari szállító

Temesvár

Sürgönczím:

„Virágtelep Temesvár“.

Távbeszélő 10 szám.

Bármely vidékre szavatolás mellett szállítja:

A legszebb és legdivatosabb Csokrok és

Koszorukat üde élő virágokból, a legjobb kivitelben

Menyegzői és alkalmi csokrokat
Ünnepélyi és gyászkoszorúkat

Sürgös megrendeléseket táviratilag kérem.

A Monarchia legnagyobb virágszállítója.

gyémántgomb fityeg rajta s az orra nem ilyen fertelmesen csunya, mint a tied. Gyere csak, viszek magammal a várba, majd ott megtanítanak mőresre, s elmegy örökre tőle a kedved, hogy máskor királynak add ki magadat.

Persenczky elindult a gyalogösvényen ismét, cipelvén a királyt maga után. Már előre örült neki, hogy egy ilyen csalót leleplezhet a felséges király előtt, a ki Mátyásnak adja ki magát.

A király türte, hogy Persenczky maga után huzza. Ment vele szépen, még utba is igazította; erre megyünk, nem erre...

Mikor a kapuhoz értek, a király megdöngötte az ajtót.

— Nyissátok ki!

Egy esatlós jelent meg a kapuban s mikor meglátta a királyt, a helyt fülénél fogva tartják, majd leesett az álla ámulatában. Mélyen meghajlott Mátyás előtt, a ki rászólt.

Mond ennek a szárnak, eressze el a fülem, mert ha még sokáig huzza, a kezében marad.

A esatlós, mint a tigris, úgy ugrott rá Persenczkyre s egy pillanat alatt a földrepette.

— Hozd utánam — parancsolta a király.

Persenczkyt a összecsoódult esatlósok keményen megkötözték s várták Mátyás parancsát, a ki a trónte rembe vezette a felségstértöt.

Persenczky alig élt-halt,

— No most végem van — siránkozott. karóba huz-

nak, kerékbe törnek. Alighanem a másvilágon ebédelek máma.

Nagy, fényes terembe vezették az összekötözött embert. Ragyogó ruhában állottak körül az ország fő-fő urai a trónte, a melyben kopott egyszerűségében a király ült. Már elebb elbeszélte az uraknak az esetet, a mely vele a Duna partján történt.

— Szigorú büntetés érdemelnél — szólott a nagy király. — Urhatnám vagy és hencsosz a kiesi vagyonkaddal. A hivalkodó, büszke embert pedig nem szereti senki, sem én, sem más. Ez a mai nap tanulságot szolgáljon számokra, nem lehet tudni, mikor találkoznak olyan emberrel, a ki nálunk is nagyobb ur. Kopott köntösben fényes rang rejtezhetik s a ki külső után itél, az nagyon csalódhatik. Bocsássátok szabadon.

Persenczky le volt sujtva, meg volt törve. Istenem, ha majd hire megy ennek az esetnek odahaza! Hogy fogják gunyolni, kacagni. Nagy szőgyenében még az utcára sem bujhat ki majd.

— Miért nem megy már? — kérdezte a király.

— Alázattal esedezem — szólott Persenczky térdre omolva — egy kérésen volna.

— És mi lenne az?

— Fogadjon be, királyom, seregébe katonának. Magam zsoldján akarom szolgálni a királyt, a hazát s ha Isten éltet, vagy a csehen, vagy a törökön, de kiköszörülöm a mai esorbat.

— Ugy legyen — bólintott a király.

Igy lett ama híres, nevezetes Persenczky a király katonája. Híres vitéz lett belőle, aki egymaga elfoglalt egy várat a rabló csehekötől.

ŠZENTPÁLY DEZŠÓ

LISZT, KENYÉR, ZÖLDSÉG ÉS
GYÜMÖLCS KERESKEDŐ - -
PETROZSÉNY. (fő-utca).

Van szerencsém a nagyérdemű közönséget értesíteni, hogy a mai naptól kezdve mindennemű **zöldség** érkezett a

ZSILVÖLGYI TEJSZÖVETKEZET

egyres tagjaitól, mely üzletemben lesz elárúsítva. U. m.: **zöld-bab, uborka, karalábé, hagyma, káposzta** és egyéb zöldségneműek, valamint korai **gyümölcsök** a napi vásárpiacl árnál **6 fillérrel** olcsóbb áron árusítom minden időben.

A nagyérdemű fogyasztó közönség b. pártfogását kérve maradok

Tisztelettel:

ŠZENTPÁLY DEZŠÓ.

Egy jó házból való fiu

TANONCUL

felvételik Peck Márton fodrász üzletében Petrozsény.

EREDETI PILSENI ŐSFORRÁS.

Van szerencsém a n. é. közönség szives tudomására hozni, hogy a világhírű **Pilseni Polgári Serfőzde** képviselőjét Hunyadvármegye területére átvettem és az „**Eredeti Pilseni ősforrást**” állandóan raktáron tartom.

Eredeti Pilseni ősforrást hordókban kimér:

PETROZSÉNYBEN: Bózsa József vasuti vendéglője, Petrozsényi
Casinó, Wagner nagy szállóda.

SZURDUKBAN: Kálló Jenő „Tulipán” mulató.

VULKÁNBAN: Vulkáni Casinó.

LUPÉNYBEN: Dima János központi vendéglője.

PUJON: Puji Casinó.

Eredeti Pilseni ősforrást palackban árusít:

PETROZSÉNYBEN: Petrozsényi Casinó, Bózsa József vasuti vendéglője, Fehér Ignác, Grausam Károly, özv. Grün Mórné, Ridwal Joachim, Weinberger Bernát.

SZURDUKBAN: Kálló Jenő „Tulipán” mulatója.

VULKÁNBAN: Hermann Izidor, özv. Krausz Péterné, Löwy Hermann, özv. Prokopp Sebestyenné, Szuchy Adolf.

LUPÉNYBEN: Seidenfeld Mór.

PUJON: Abrahám Izidor, Fábián Bertalan, Kohn Mór.

✱ A pilseni sör akkor valódi ha a palackok pilseni sör címkével és a dugók oldalán „Eredeti Pilseni Ősforrás” égetéssel vannak ellátva. ✱

Tisztelettel

Váradi Vilmos

Pilseni, Kőbányai és Vidéki sörfőzdék petrozsényi főraktárának tulajdonosa.

LUPÉNYBEN és PETROZSÉNYBEN ---
több ház kedvező feltételek mellett
ELADÓK.

Itt helyben egy nagyobb lakás is kiadó.
Weisz Rezső kereskedő,
Petrozsény.

Uj üzlet.

Petrozsényben a fő-utcán Gruber-
féle házban

butor és kárpitos

műhelyt nyitottam, hol kárpitos munkák
javítását jutányos áron eszközölöm.

Goldstein Albert,
kárpitos és butorraktáros.

„ADLER” írógép azonnali telje-
sen látható irással.

Az eddigi összes írógépeket fölülmuló „ADLER”
írógépek eladását Hunyadmegye részére, kizáróla-
gosan GRUBER R. képviseli, kinek üzleti iro-
dájában a mintagép megtekinthető.

Ára **550.—K.** gyári ár!

≡ Bérmentve szállítva. ≡

Nagyon kényelmes fizetési feltételekkel.

A Petrozsényi takarékpénztár részvény-társaság segédkönyvelői állásra

pályázatot hirdet.

Pályázhatnak oly felső kereskedelmi iskolát végzett fiatal emberek,
kik néhány évi pénzügyi gyakorlatlal bírnak és úgy a könyvvitelben
mint a levelezésben kellően jártasak. A kik a román nyelvet is bírják,
előnyben részesülnek.

Javadalmazás évi 1600 korona fizetés és az alapszabályszerű jutalék.

Pályázati határidő: f. évi július hó 20.

Az állás a megválasztás után azonnal elfoglalandó.

A bizonyítványokkal felszerelt pályázati kérvények alulírott igazga-
tósághoz intézendők.

Petrozsény, 1907. július hó 4.

Petrozsényi takarékpénztár
részvény-társaság igazgatósága.